

2009-05-28

Staffan Ekebrand
Särskild utredare
0734-39 33 05

Ronnie Hedin
Utredningssekreterare
08-405 14 59

Den statliga regleringen av tjänstepensionerna på det statsunderstödda scenkonstområdet upphör

Under åren 2012–2016 avvecklas den statliga tjänstepensioneringen för de anställda vid statsunderstödda teater-, dans- och musikinstitutioner. Det föreslår Scenkonstpensionsutredningen som idag har överlämnat betänkandet Nytt pensionssystem för den statsunderstödda scenkonsten (SOU 2009:50) till Finansdepartementet.

Utredningen har haft i uppdrag att genomföra en översyn av regleringen av tjänstepensioneringen på det statsunderstödda scenkonstområdet. Önskemålet är ett system som är anpassat till de speciella förhållanden som råder på området och kostnader för arbetsgivarna som är förutsägbara.

– Det är närmast självklart att pensionsvillkoren även på detta område bör bestämmas av arbetsmarknadens parter och inte av staten, säger den särskilde utredaren Staffan Ekebrand. Pensionskostnaderna har tidigare varit en del av statens stöd till scenkonstinstitutionerna, men idag finns det inga bidrag som är specialdestinerade till pensioner.

Utredningen föreslår att den statligt reglerade ålderspensionen upphör att gälla 2012 för anställda inom scenkonstområdet, utom för anställda som då har högst fem år kvar till pensionsåldern. Premierna för ålderspension före 65 år beräknas kollektivt från och med 2010 och blir på så sätt förutsägbara. Förslag lämnas också om hur den intjänade pensionsrätten per den 31 december 2011 ska beräknas.

Avvecklingen av de statliga pensionerna innebär att den konstnärliga personalen inte längre får rätt till den ålderspension före 65 år som de har idag. Dansare och sångare föreslås i stället få rätt till så kallad omställningsersättning och efterlön enligt en ny statlig förordning. Omställningsersättningen ska utges under fem år, varav fyra på en högre nivå än nuvarande ålderspension. Efterlönen utges därefter under tiden fram till 65 år på en lägre nivå än nuvarande ålderspension.

– Det är uppenbart att det finns fysiska och konstnärliga hinder för dansare och sångare att utöva sina yrken till 65 år. Men det tillhör en

gången tid att gå i pension vid 41 eller 52 år, säger utredaren Staffan Ekebrand. Trots mycket höga kostnader blir pensionen låg från och med 65 år för dem som inte fortsätter att tjäna in allmän pension. Tidig pension rimmar illa med den arbetslinje som i dag präglar många av samhällets olika förmånssystem. I stället behöver dansare och sångare en möjlighet att vidareutveckla sin artistroll eller växla karriär. Fortsatt arbete måste vara syftet med de ersättningar som ska erbjudas dem.

Det blir kollektivavtalsparternas sak att lösa de behov som kan finnas för övrig konstnärlig personal att gå i pension ett eller ett par år före 65 år. Avskaffandet av de statligt reglerade tjänstepensionerna lämnar ett stort utrymme för Svensk Scenkonst och berörda fackliga organisationer att förhandla om. Utredningens förslag till dem är att utrymmet används till höjda pensionsavgifter enligt det avtal om avgiftsbestämd individuell ålderspension som tillkom 2003 som ett komplement till den statliga tjänstepensionen.